

CONSILIVM

DELECTORVM CAR-
DINALIVM ET ALIORVM

Prælatorum, de emendanda Ec-
clæsia S.D.N. D. Paulo III.

*ipso iubente conscriptum &
exhibitum. anno. 1538.*

Libellus vere aureus.

Ante annos 70. in Concil. Tri-
dentino primùm editus: deinde
Romani Antichristi tyrannico iussu
iniuste suppressus.

Nunc autem ab interitu vindica-
tus & denno recusus.

*Ex Bibliotheca W. Crashavi in theol. Bæthol.
et verb. diu. ap. Temp. prædic.*

Luc. 19. 22.

Ex ore tuo serue nequam. &c.

LONDINI,

Excudebat N. O. sumptibus

Richardo Boyle. 1609.

ciebus, quantum instituti nostri ratio postulare videbatur.

ÆTERNUS pater propter IESUM Christum, filium suum, Spiritu suo sancto, in unius veræ religionis sinceritate nos conservet, ad gloriosi nominis sui laudem, Ecclesiæ incrementum, nostrorum omnium salutem, & seræ posteritatis in sinceræ & salvificæ religionis institutionem, atq; incolamitatem, Amen.

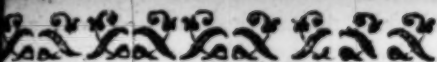

Qua ex Espenceo citantur in Epistola dedi-
canda habentur in cōmentarijs suis in Titum. Cap.
1. Si autem istius novem-virali concilij verum
& luculentius testimonium quis requirat, is sciat
quod libellus iste ad verbum entat in Tom. 3. Con-
cil. Edit. per Crab. editionis colon. 1551. at in
omnibus alijs editionibus pontificicorum furto et
fraude desideratur, hoc igitur (lector) latere nolui.

Vale, & fruiere, & me
precibus adiuvā.

W. C.

276102

REVERENDISSIMO

In Christo Patri ac Domino: Pa-

stori vigilantissimo. D. D. Tobie

Matthæo Ebor. Archiepiscopo, &c.

Scripsere multi multa, (Reverendissi-
me Presul,) de notis sine signis Eccle-
siæ: Bellarminus, Bozius, Coccius, Co-
sterus aliq; paucim nostra, partim
Latina lingua. Costerus tres, Coc-
cius 5. Bellarminus 15. Bozius 100. aliq; plures,
aliq; pauciores notas assignant: at omnes de Roma-
na Ecclesia Sanctitate quasi nota precipua & in-
fallibili magnopere gloriantur: si de Romana Ecu-
clesia questio sit, respondent, est una sancta Catho-
lica, Apostolica: si de pontifice Romano, pater
sanctissimus si eum alloquuntur sanctitas vestra:
si de Papali sede. sancta sedes Apostolica: est quæ
sancta omnia. At quæ male hæc consentiant, & (ne
quid gravius dicam) quam non sancta, immo quam
insanabilis hæc synagoga, rebellis iste pro me lo-
quatur. Unde presentes posterique facile indicabunt
Romam esse mysticam illam (de qua propheta) Ba-
bylonem quæ non vult sanari. Idq; non ex testi-
monio Calvinistarum aut Lutheranorum, sed ex
ore proprio, & spontanea confessione ipsorum par-
tram purpuratorum & aliorum ipsius Pape
mancipiorum & creaturarum. At quid ad hæc Va-
pista, facile nimirum respondebunt falsa hæc omnia
& a nobis conficta ad faciendum populum no-
strum, & ad invidiam Romanæ Ecclesiæ conflo-
dam, & sanctæ sedis Apostolicæ, audiant igitur

quid de hoc nouem viri concilio non Calui-
nus non Lutherus, non Vergerius, non Bucerus (no-
stri) non Sleidanus in suis comentarijs sed Elpen-
cxus Papista Sorbonista & Episcopus, & inter
doctissimos & integerrimos melioris notæ (cui eti-
am Papa Paulus 4. Cardinalatum obtulit) Sic ille

Tot annis omnium votis expectatum consili-
um Paulus 3. indixit, delectis primum nouem vi-
ris doctissimis & grauissimis, qui ab eo iussi Eccle-
siæ scandala corrigere qui primum non celauerant
eius sanctitatem hodiernorum malorum inde prin-
cipium fuisse quod predecessorum suorum nonnul-
li prurientes auribus. Et quæ sequuntur ver-
batim excerpta ex hoc libro. Et ibidem, Huit
autem Nouemvrali concilio adeo Paulus Papa
non acquieuit &c. Et Paulo post. Atqui nouem
viri argumento plane insolubili probauerant, mag-
num abusum esse, &c. respondeat igitur non mihi
sed Elpencæo suo qui hac a nobis conficta suspi-
cabitur, immo fingant & confingant & fingenda
figant dogmata sua papiste: Not ea tantum pro-
ducamus quæ vera, quæ indubitata.

Tam clarum et celebre testimonium et omni ma-
ius exceptione, vi veritatis ex ipsorum inimicorum
conscientijs extortum, actu & factu papali huc
vsq; suppressum & extinctum sere, ab interna
tione iam vindicatum & ex superiorum concilia-
luis restitutum, sub augusto tuo nomine posteri-
pati consecratum & cõmendatum velim, Vale &
vive diu felix pater & patrone, mihi semper sus-
piciente ex Museo nostro, Tem, Lond. April. 20.

R. P. V. Mu't. s. nominibus deuinctissimus,

W. Crash. in

CONSILIVM DELECTORVM CAR- DINALIVM ET ALIO-

rum Prælatorum, de emendanda Ec-
clesia S.D.N. D. Paulo III. ipso in-
bente conscriptum & Exhibitum.

anno. 1538.

BEATISSIME PATER,
Tantum abest, ut verbis explica-
re possimus, quàm magnas grati-
as Respublica Christiana Deo
Op. Max. agere debeat, quod te Pontificem
hinc temporibus, ac Pastorem gregi suo
præfecerit, eamquè quam habes mentem
dederit, ut minime speremus cogitatione eas
quas Deo gratias debet, consequi posse: nam
spiritu ille Dei, quo uirtus colorum firmata
est (ut ait Propheta) labantem, imò ferè col-
lapsam in præceps, Ecclesiam Christi per te
huius ruinæ manum, ut uidemus, supponere
decreuit, eamquè erigere ad pristinam subli-
mitatem, decorique pristino restituere, cer-
tissimam diuinæ huius sententiæ coniecturam
nos facere valemus, quibus Sanctitas tua ad
Vocatis mandauit, ut nullus aut commodi
ui, aut cuiuspiam alterius habita ratione, ti-
bi significaremus abusus illos, grauissimos ui-
delicet morbos, quibus iam pridem Ecclesia

Dei laborat, ac præsertim hæc Romana Curia quibus effectum propè est, ut paulatim ac sensim ingrauescentibus pestiferis his morbis, magnam hanc ruinam traxerit, quam uideamus. Et quoniam Sanctitas tua Spiritu Dei erudita, qui (ut inquit Augustinus) loquitur in cordibus nullo uerborum strepitu, probè nouerat principium horum malorum inde fuisse, quod nonnulli Pontifices tui prædecessores prurientes auribus (ut inquit Apostolus Paulus) coaceruauerunt sibi magistros ad desideria sua, non ut ab eis discerent quod facere deberent, sed ut eorum studio & calliditate inueniretur ratio, quâ liceret id, quod liberet: inde effectum est, præterquam quod principatum omnem sequitur adulatio, ut umbra corpus: difficillimûsque semper fuit aditus ueritatis ad aures Principum, quod cõfestim prodirent Doct. qui docerent Pontificem esse dominum beneficiorum omnium: ac ideo cum dominus iure uendat id quod suum est, necessario sequi, in Pont. non posse cadere Simoniam, ita quod uoluntas Pontificis qualiscunque ea fuerit, sit regula quâ eius operationes ac actiones dirigantur: ex quo, proculdubio, effici, ut quicquid libeat, id etiam liceat.

Ex hoc fonte, Sancte Pater, tanquam ex quo Troiano irrupere in Ecclesiam Dei tot abusus, & tam grauissimi morbi, quibus nunc conspicimus eam ad desperationem ferè salutis laborasse, uel manasse harum rerum famam ad infideles usque. Credat Sanctitas uestra
 scientibus,

scientibus, qui ob hanc præcipuè causam
 Christianam religionem deridēt adeò, ut per
 nos, per nos inquit, nomen Christi blas-
 phemetur inter gentes. Tu verò, Sanctissime
 Pater, & verè sanctissime, edoctus à Spiritu
 Dei, præter veterem illam tuam prudentiam,
 cum totus in hanc curam incubueris, ut sa-
 natis egritudinibus Christi Ecclesia tuæ curæ
 commissa, bonam ualitudinem recuperaret,
 uidisti, ac probe uidisti, inde incipiendam esse
 medicationem, unde primum ortus est mor-
 bus, secutusque doctrinam Apostoli Pauli, vis
 esse dispensator, non dominus, & fidelis in-
 ueniri à Domino: imitatus etiam seruum il-
 lum, quem in Euangelio Dominus præfecit
 familiæ suæ, ut det illis in tempore tritici mē-
 suram, ac propterea decreuisti nolle quod
 non liceat, nec uis posse quod non debes. I-
 deoque nos ad te accersuisti, imperitos qui-
 dem, ac tam magno negotio impares, non pa-
 rum tamen affectos cum honori & gloriæ Sā-
 ctitatis tuæ, tum præcipue instaurationi Ec-
 clesiæ Christi, ac grauissimis uerbis iniunxisti,
 ut omnes hos abusus colligeremus, tibi què il-
 los significaremus, obtestatus nos reddituros
 esse rationem huius negotij nobis demandati
 Deo optimo, si negligenter ac infideliter age-
 remus. Atque ut omnia liberius inter nos
 tractari possent, tibi què à nobis explicari, iu-
 reiurando nos obstrinxisti, additâ etiam ex-
 communicationis poenâ, ne culpiam aliquid
 huius nostri muneris proderemus. Nos igitur
 tuo imperio parentes, collegimus quantò

paucioribus fieri poterit, hos morbos, eorū-
 que remedia, ea inquam quę pro tenuitate in-
 genij nostri excogitare potuimus. Tu verò
 pro tua bonitate ac sapientia omnia resarcies
 ac perficies, in quibus pro tenuitate nostra of-
 fenderimus. Verum ut omnia ceteris quibuscūq;
 finibus comp'ectamur, cūm Sanctitas tua,
 & sit princeps prouinciarum harum quę sub-
 sunt ditioni Ecclesiasticę, & sit Pontifex uni-
 uersalis Ecclesię, sit etiam Episcopus Roma-
 nus, nihil nobis dicendum sumpsimus de hijs
 quę pertinent ad hunc principatum Ecclesię,
 quem tua prudentia optimè regi uidemus, tē-
 gemus tantum ea quę pertinent ad officium
 uniuersalis Pontificis, & nonnulla quę sunt
 Romani Episcopi. Illud verò ante omnia,
 Beatissime Pater, putamus statuendum esse, ut
 dicit Aristoteles in Politicis, sicut in unaquaque
 Repub. ita & in hac Ecclesiastica gubernatio-
 ne Ecclesię Christi hanc prę omnibus legem
 habendam, ut quantum fieri potest, leges ser-
 uentur. Nec putemus nobis licere dispensare
 in legibus, nisi urgenti de causa & necessaria.
 Nulla namq; perniciosior consuetudo in qua-
 uis Repub. induci potest, quā hac legum in-
 obseruantia, quas sanctas maiores nostri esse
 uoluerunt, earūque potestatem uenerandā
 & diuinam appellarunt. Scis tū hęc omnia,
 Optime Pont. legisti iam pridem apud Philo-
 sophos & Theologos, illud uero non tantum
 huic proximum, sed longe prius & potius su-
 periore putamus, nō licere Pontifici & Chri-
 sti Vicario in usu potestatis clauum, potesta-
 tis

tis inquitur à Christo ei collatę, lucrum ali-
quod cōparare. Hoc etenim est christi māda-
tum, Gratis accepistis, gratis date. His pri-
mum statuis, cum Sanctitas uestra ita gerat
curā Ecclesię Christi, ut ministros plurimos
habeat, per quos hanc curam exerceat. Hi au-
tem sunt Clerici omnes, quibus mandatus est
cultus Dei, Presbyteri præsertim, & maximè
Curati, & præ omnibus Episcopi. Idcirco si
gubernatio hæc sit rectè processura, primò
danda est opera, ut hi ministri idonei sint mu-
neri quo fungi debent.

Primus abusus in hac parte est Ordinatio
Clericorum, & præsertim Presbyterorum, in
qua nulla adhibetur cura, nulla adhibetur di-
ligentia, quod passim quicumque sint im-
peritissimi, sine uilissimo genere orti, sine
malis moribus ornati, sine adolescentes, ad-
mittantur ad Ordines sacros, & maximè ad
Presbyteratum, ad characterem inquam Chri-
stium, maximè exprimentem hinc innumera
scandala, hinc contemptus Ordinis Ecclesia-
stici, hinc diuini cultus ueneratio non tantū
diminuta, sed etiam propè iam extincta. Ideo
putamus optimum fore, si Sanctitas tua primo
in hac urbe præficeret huic negotio duos aut
tres Prælatos, uiros doctos & probos, qui Or-
dinationibus Clericorum præfissent: iniun-
geret etiam Episcopis omnibus, adhibitis et-
iam pœnis censurarum, ut id curarent in suis
diocæsis. Nec permittat Sanctitas uestra, ut
quispiam ordinetur, nisi ab Episcopo suo, vel
cum licentia deputatorum in urbe, aut Epil-

copi sui : insuper ut in Ecclesijs suis quisque Episcopus magistrum habeat, à quo Clerici minores & literis & moribus instruantur, ut iura præcipiant.

Abusus alius maximi ponderis est in collatione beneficiorum Ecclesiasticorū, maxime Curatorum, & præ omnibus Episcopatum, in quibus usus inualuit, ut provideatur personis quibus conferuntur beneficia, non autem gregi Christi & Ecclesie. Ideo in conferendis his beneficijs, Curatis inquam, sed præ alijs Episcopatibus curandum est, ut conferantur uiris bonis doctisque : id eo ut per se possint fungi illis muneribus, ad quæ tenentur : insuper illis, quos uerisimile est residentiam facturos, non ergo Italo conferendum est beneficium in Hispania, aut in Britannia, aut e contra : hoc seruandum est tam in collationibus cum uacant per decessum, quàm in cessionibus, in quibus nunc tantum habetur ratio uoluntatis cedentis, nullius præterea rei, in cessionibus, his si quispiam præficeretur probus unus pluresue, bene factum iri putaremus.

Alius abusus, cum beneficia conferuntur, seu cum ceduntur alijs, irrepsit, in constituendis super eorum fructibus pensionibus, imò quandoque cedens beneficio omnes sibi fructus reservat. Quia in re illud est animaduertendum, nulla alia de causa, nulloque alio iure pensiones constitui posse, nisi ut quasdam eleemosynas, quæ in pios usus & indigentibus concedi debeat. Nam redditus sunt annexi beneficio, ut corpus animæ : idem sua naturâ perti-

pertinent ad eum qui beneficium habet, ut possit ex eis uiuere honestè pro suo ordine, simulq; queat substinere impensas pro diuino cultu, & templi, sacrarumque ædium reparationem, & quod reliquum est, impendat in pios usus: hæc est enim natura eorum reddituum. Verum sicuti in rerum naturæ administratione nonnulla sunt à natura uniuersali præter inclinationem uniuersalis naturæ: sic in Pontifice, qui est uniuersalis dispensator bonorum Ecclesiæ, si uiderit eam fructuum portionem, quæ in pios usus expendi debet aut eius partem in pium quempiam alium usum ut expendatur magis expedire, potest proculdubio id facere. Ideò iure meritò pensionem ponere potest, ut subueniat egeno, præsertim Clerico, ut honestè queat uitam ducere, pro eiusdem ordine. Ideò omnes fructus referuari, adimique id omne, quod diuino cultui sustentationique habentis beneficium tribui debet, magnus est abusus. Itemque pensiones dari Clericis diuitibus, qui cōmodè & honestè uiuere queunt ex redditibus quos habet, magnus certè abusus, tollendus uterq;

Alius item abusus in permutationibus beneficiorum quæ fiunt cum pactiōibus, quæ Simoniacæ omnes sunt, nullòque respectu habito, nisi lucri.

Abusus alius omnino auferendus, qui caliditate quadam nonnullorum peritorum iam inualuit in hac Curia: nam cum lege cautū sit, beneficia testamēto legari non posse, cum non sint testatoris, sed Ecclesiæ, & ut res hæc Ecclesiæ.

Ecclesiastica seruetur communis bonorum omnium, non autem fieret priuata cuiuspiam: inuenit humana, non tamen Christiana, industria plurimos modos, quibus huic legi illudatur. Nam sunt renunciationes Episcopatum, aliorumque beneficiorum, primo cum regressu, addunt reservationem fructuum, addunt reservationem collationis beneficiorum. Insuper cumulant reservationem administrationis, faciuntque hoc pacto Episcopum, qui nullum ius habet Episcopi: alterum verò, cui iura omnia Episcopi competant, non tamen Episcopum: Videat Sanctitas tua, quo processit assentatoria illa doctrina, qua tandem effectum est, ut id liceat quod libeat. Quid quæso est hoc, nisi heredem beneficii sibi constituere? Alius præter hunc inuentus est dolus, cum scilicet coadiutores dantur Episcopis petentibus, minus donei quam ipsi sint, ita ut nisi quispiam claudere oculos uoluerit, liquido uideat heredem ea ratione institui.

Item lex est antiqua iustaurata à Clemente, ne filii presbyterorum habeant parentum beneficia, ne scilicet res communis hoc modo fiat priuata. Dispensatur tamen, ut audimus, in hac ueneranda lege. Nolumus tacere id quod uerissimum esse quouis prudens per se iudicauerit, nullam rem magis conflasse hanc inuidiam Clericis, unde tot seditiones sunt ortæ, & aliæ instant, quam hanc auersionem commodorum & prouentuum Ecclesiasticorum à communi ad rem priuatam: ante hac omnes sperabant, nunc in desperationem ducti,

d uñti, ac uñt linguas contra hanc sedem.

Alius abusus est in expectatiuis & reſerua-
tionibus beneficiorum, quibus & datur occa-
ſio, ut aliena mors deſideretur, & libenter au-
diatur. Præcludunt etiam aditum ſupremum
dignioribus cum uacant, dant litibus cauſam.
Omnes has putamus tollendas eſſe.

Abusus alius eſt eadem calliditate inuen-
tus: Nam quedam beneficia incompatibilia
iure ſunt, & appellantur, quæ ex ipſa ui nomi-
nis maiores noſtri admonere nos uoluerunt,
non deberi ea uni conſerri: nunc in his diſ-
penſatur, non tantum duobus, ſed pluribus, &
quod peius eſt, in Episcopatibus. Hunc more
qui ob auaritiã tantum inualuit, tollendum
ducimus, præſertim in Episcopatibus. Quid
de unionibus beneficiorum ad uitam unius, ne
ſcilicet obſtet illa beneficiorum pluralitas ad
obtinenda incompatibilia, nonne eſt mera
fraus legis?

Alius etiam abusus inualuit, ut Reueren-
diſſ. Card. Episcopatus conferantur ſeu come-
mententur, non unus tantum, ſed plures,
quem, Pater Beatiſſime, putamus magni eſſe
momenti in Eccleſia Dei: primò quidem,
quia efficiũ Cardinalatus, & officium Epiſ-
copi, incompatibilia ſunt, Nam Card. eſt aſ-
ſiſtere Sanct. tuz in gubernanda uniuerſali
Eccleſia. Officiũ autem Epiſcopi eſt, paſ-
cere gregem ſuum, quod præſtare bene, nec ut
debet poteſt, niſi habitet cum ouibus ſuis, ut
paſtor cum grege.

Præterea, Pater Sanct. hic uſus maximè ob-
eſt

dest exemplo. Quomodo nanque hæc sancta Sedes poterit dirigere & corrigere aliorum abusus, si in præcipuis suis membris abusus tolerantur? Nec ob id quod Cardinales sint, putamus eis magis licere transgredi legem, imò longè minus. Horum enim uita debet esse aliis lex, nec imitandi sunt Pharisei, qui dicunt & non faciunt, sed Christus Saluator noster incepit facere, & postea docere. Amplius hic usus nocet in consultationibus Ecclesiæ, nam hæc licentia fomētum est auaritiæ. Ambiunt præterea Card. à Regibus et Principibus Episcopatus, à quibus postea dependēt; nec possunt liberè sententiam dicere, imò si possent & uellent, fallerentur tamen passione animi in iudicando perturbati. Ideò utinam hic mos tolleretur, & prouideretur Card. ut possent honestè pro dignitate uiuere, omnibus æquales redditus, quod putamus facillè fieri posse, si uellerous abiicere seruitutem Mammonæ, & Christo tantum seruire.

His castigatis, quæ pertinent ad constituendos tibi ministros, quibus ueluti instrumentis & cultus Dei benè administrari, & populus Christianus in uita Christiana benè institui & regi possit, accedendum nobis est ad illa, quæ spectant ad gubernationem Christi populi. In qua re, Pater Beatissime, abusus ille primò & præ omnibus corrigendus est, ne scilicet Episcopi primùm, & præ omnibus alijs, deindè ne Curati abessent à suis Ecclesiis & Parochiis, nisi ob grauem aliquam causam, sed residentiam facerent, maxinè Episcopi,

copi, ut diximus, quia sunt sponsi Ecclesiam
 ipsis demandata. Nam per Deum immorta-
 lem, quis miserabilior viro Christiano con-
 spectus esse potest, Christianum orbem pera-
 granti, quam hæc solitudo Ecclesiarum? Om-
 nes ferè pastores recesserunt à suis gregibus,
 commisi sunt omnes ferè mercenarijs. Im-
 ponenda ergo esset magna poena Episcopis
 præ alijs, deinde Curatis qui absunt à suis
 gregibus, non tantum censurarum, sed etiam
 ne reciperent redditus illi qui absunt, nisi
 impetratà licentiâ, à tua Sanctitate Episcopi,
 Curati ab Episcopis suis, per breue aliquod
 temporis spacium. Legantur in hoc aliqua
 iura, aliquorum Conciliorum decreta, quibus
 cautum erat, Episcopo non licere abesse à
 sua Ecclesia, nisi tribus tantum Dominicis.

Abusus etiam est, quod tot Reuerendiss.
 Card. absint ab hac Curia, nec aliqua in par-
 te faciant quippiam eius officii quod spectat
 ad Cardinales. Ideo & si fortasse non om-
 nes, quia expedire existimamus nonnullos
 habitare in prouincijs suis, nam per illos tan-
 quam per radices quasdam in totum orbem
 Christianum sparsas continentur populi sub
 hac Romana Sede, plurimos tamen esset Sã-
 ctitatis tuæ uocare ad Curiam, ut hic reside-
 rent. Hac enim ratione præterquam quod
 tingerentur officio suo Card. prouideretur et
 tiam amplitudini Curie, supplereturq; si quid
 ei detractum fuisset per recessum multorum
 Episcoporum, qui ad suas Ecclesias se contu-
 lissent.

Alius

Alius abusus magnus, & minimè tolerandus, quo uniuersus populus Christianus scandalizatur, est ex impedimentis quæ inferuntur Episcopis in gubernatione iuarum ouium, maximè in puniendis sceleratis, & corrigendis. Nam primò multis uijs eximime se mali homines, præsertim Clerici, à iurisdictione sui Ordinarij: deinde si non sunt exempti, confugiunt statim ad poenitentiam, uel ad Datariam, ubi confestim inueniunt uiam impunitati, & quod peius est, ob pecuniam præstitam hoc scandalum, Beatissime Pater, tantopere conturbat Christianum populum, ut non queat uerbis explicari. Tollantur, obtestamur Sanctitatem tuam per sanguinem Christi, quo redemit sibi Ecclesiam suam, eamque lauit eodem sanguine: tollantur hæ maculæ, quibus si daretur quispiam aditus in quacunque hominum Republica aut regno, confestim, aut paulò post in præceps rueret, nullòque pacto diutius constare posset: & tamen putamus nobis licere, ut per nos in Christianam Rempub. inducantur hæc monstra.

Alius abusus corrigendus est in Ordinibus religiosorum, quod adeo multi deformati sunt, ut magno sint scandalo secularibus, exemplòque plurimum noceant. Conuentuales Ordines abolendos esse putamus omnes, non tamen ut alicui fiat iniuria, sed prohibendo, ne nouos possint admittere. Sic enim sine ullius iniuria citò deleberentur, & boni religiosi eis substitui possent, Nunc ue-

id putamus optimum fore, si omnes pueri,
qui non sunt professi, ab eorum monasterijs
repellerentur.

Hoc etiam animaduertendum & corri-
gendum censemus, in prædicatoribus &
confessoribus constituendis à fratribus, quod
ab eorum præfectis primum adhiberetur
magna diligentia, ut idonei essent, deinde
ut præsentarentur Episcopis, quibus præ
omnibus cura Ecclesiæ est demandata, à
quibus examinarentur per se, uel per uiros
idoneos, nec nisi eorum consensu admitte-
rentur ad hæc peragenda.

Diximus, Beatissime Pater, non licere a-
liquo pacto in usu clauium aliquid lucri v-
tenti comparari: est in hac re firmum uer-
bum Christi, Gratis accepistis, gratis date.
Hoc non tantum ad Sanctitatem tuam per-
tinet, sed ad omnes qui sunt participes hu-
ius potestatis, ideo à legatis & nuncijs uelle-
mus idem seruari. Nam sicut vlus, qui nunc
inualuit, dedecorat hanc Sedem, & contru-
bat populum, ita si fieret econtra, maximum
decus huic Sedi compararetur, & ædificaretur
mirificè populus.

Abusus alius turbat Christianum popu-
lum in Monialibus, quæ sunt sub cura fra-
trum conuentualium, ubi in plerisque mo-
nasterijs fiunt publica sacrilegia cum maxi-
mo omnium scandalo. Auferat ergo Sancti-
tas uestra omnem eam curam a Conuentu-
alibus, eamq; det aut Ordinarijs, aut alijs,
prout melius uidebitur.

Abu-

Abusus magnus & perniciosus est in Gymnasiis publicis, præsertim in Italia, in quibus multi Philosophiæ professores impietatem docent, imò in templis fiunt disputationes impijssimæ: & si quæ sunt piæ, tractantur in eis res diuinæ coram populo ualde irreuerenter, ideo putaremus indicendum Episcopis, ubi sunt publica Gymnasia, ut per eos admonerentur Lectores qui legunt, ne docerent adolescentes impietatem, sed ostenderet infirmitatem luminis naturalis in quæstionibus pertinentibus ad Deum, ad mundi nouitatem, uel æternitatem, & similia, eosque ad pietatem dirigerent. Similiter ne permitterent fieri publicas disputationes de huiusmodi quæstionibus, neque etiam de rebus Theologicis, quæ certè multum existimationis perdunt apud uulgus, sed priuatim de his rebus fiant disputationes, publicè de alijs quæstionibus Physicis. Idemque iniungendum esset omnibus alijs Episcopis, maxime insignium ciuitatum, in quibus huius generis disputationes fieri solent. In impressione etiam librorum eadem adhibenda esset diligentia, scribendumque Principibus omnibus, ut caueant, ne passim quouis libri in eorum ditione imprimantur. Dandæque esset huius rei cura Ordinarijs. Et quoniam pueris in ludis solent nunc legi Colloquia Erasmi, in quibus multa sunt, quæ rudes animos informant ad impietatem, ideo eorum lectio in ludis literarijs prohibenda esset, & si quæ alia sunt huius ordinis.

Post hæc quæ ad instituendos ministros

tuos in hac uniuersalis Ecclesie cura, & in eius deinde administratione spectare uidentur, animaduertendum est in Gratiis, quæ fiunt à tua Beatitudine. præter priores abusus, alios quoque abusus introductos esse.

Primus est in fratribus seu religiosis apostatis, qui post uorum solemne à sua religione recedunt, impetrantque, ne teneantur gerere habitum sui Ordinis, imò nec uestigium habitus, sed tantum uestem honestam Clericalem: prætermittamus nunc de lucro. Iam enim diximus in principio, non licere ex usu clauium & potestatis à Christo traditæ comparare sibi lucrum, sed etiam ab hac gratia abstinendum. Nam habitus est signum professionis, unde nec ab Episcopo potest dimitti, cui tenentur hi apostatæ, ideo hæc gratia eis concedi non deberet, neque etiam cum ipsi recesserint à uoto, quo Deo se obligarant, eis permittatur, ut habeant beneficia, neque administrationes.

Alius abusus in Quæstuariis sancti Spiritus, sancti Antonii, aliisque huius generis, qui decipiunt rusticos & simplices, eosque innumeris superstitionibus implicant: tollendos hos Quæstuarios censem.

Abusus alius in dispensatione cum constituto in sacris Ordinibus, ut possit uxorem ducere: hæc dispensatio non esset ulli danda, nisi pro conseruatione populi cuiuspiam, uel gentis, ubi esset publica causa grauissima, præsertim his temporibus, in quibus urgente Lutherani hanc rem maximè.

Abusus

Abusus in dispensatione in nuptijs interco-
sanguineos, seu affines, quā certè in secundo
gradu, non putamus faciendam esse, nisi ob
publicam causam gravem. In alijs vero gra-
dibus, non nisi ob causam honestam, & ab-
sque pecunia, ut diximus, nisi iam prius con-
iuncti essent, ubi liceret pro absolutione à
peccato iam perpetrato imponi multa pe-
cuniaria post absolutionem, & deputari ad
pios usus, in quibus facit Sanctitas tua im-
penas. Nam sicut ubi non est peccatum in
usu clauium, nihil exigi potest pecuniæ, ita
ubi absolutio petitur à peccato, imponi mul-
ta pecuniaria potest, & deputari ad pios usus.

Abusus alius in absolutione Simoniaci pro
dolori quantum in Ecclesia Dei regnat hoc
pestilens vitium, adeo ut quidam non ve-
rentur Simoniam committere, deinde con-
fessionem prius absolutionem à poena, imò
etiam emunt, sicque retinet beneficium quod
emerunt. Non dicimus Sanctitatem tuam
non posse poenam illam quæ est de iure po-
sitivè constituta, eis condonare, sed quod
nullo pacto debeat, ut tanto sceleri resista-
tur, quo nullum perniciosius, nec magis scā-
dalosum.

Licet etiam testandi Clericis de bonis
Ecclesiæ non esset danda, nisi pro causa vrgē-
ti, ne bona pauperum converterentur in pri-
uatas delicias & amplificationes domorum.

Confessionale autem cum usu altaris por-
tatilis non esset facile danda, sic enim ui-
lescent Ecclesiasticæ res, & Sacramentum
omn.

emnium præcipuum. Nec indulgentiæ item dandæ essent, nisi semel in anno in vnaquaque insignium ciuitatum Commutatio etiam uotorum neque ita faciliè faciendæ, neque commutandæ, præterquam in æquiuallens bonum.

Consueuere etiam mutari voluntates ultimæ testatorum, qui ad piæ causas legant quampiam pecuniæ summam, quam auctoritate Sanctitatis suæ transferunt ad hæredem vel legatarium, ob præsentam paupertatem &c. idque ob lucrum certè, nisi facta sit magna mutatio in re familiari hæredis post obitum testatoris, ita quod verisimile sit, testatorem ob eam mutationem mutaturum fuisse uoluntatem. Voluntates testatorum mutari, impium est: de lucro iam toties diximus, quare putamus omnino abstinendum.

Omibus in summa explicatis quæ pertinent ad vniuersalis Ecclesiæ Pontificem, quantum animo potuimus comprehendere, restat ut nonnulla dicamus quæ pertinent ad Romanum Episcopum. Hæc Romana ciuitas & Ecclesia mater est & magistra aliarum Ecclesiarum. Ideo maximè in ea uigere debet diuinus cultus & morum honestas: idè Beatissime Pater scandalizantur omnes exteri, qui ingrediuntur templum Beatissimi Petri, ubi sacerdotes quidam sordidi, ignari, induti paramentis & vestibus, quibus nec in sordidis ædibus honestè uti possent, Missas celebrant: hoc magnum est omnibus scandalum: idè iniungendum est
 &c

Reuerendissimo Archipræbytero, uel Reuerendissimo Pœnitentiaro, ut hæc curent, & amoueant hoc scandalum, siq; in aliis Ecclesiis.

In hac etiam Vrbe meretrices ut matronæ incedunt per Urbem, seu mula uehuntur, quas affectantur de media die nobiles familiares Card. Clericiq;. Nulla in vrbe uidimus hanc corruptionem, præterquam in hac omnium exemplari, habitant etiam insignes ædes: corrigendus etiam hic turpis abusus.

Sunt etiam in hac Vrbe priuatorum ciuium odia, & inimicitie, quas componere, & ciues conciliare præcipuè interest Episcopi, idè per Cardinales quosdam Rom. præsertim qui magis essent idonei, omnes hæ inimicitie componendæ essent, & ciuium animi conciliandi.

Sunt in hac Vrbe hospitalia, sunt pupilli, sunt uiduæ, harum cura maximè pertinet ad Episcopum & ad Principem, idè Sanctitas tua per Cardinales viros probos posset etiam commodè hæc omnia curare.

Hæc sunt, Beatissime Pater, quæ in præsentia pro tenuitate ingenii nostri colligenda esse duximus, & quæ nobis corrigenda uiderentur. Tu uero pro tua bonitate & sapientia omnia moderabere; nos certè si non rei magnitudini, quæ nostras uires longè superat, conscientie tamen nostræ satisfecimus, non sine magna spe, ut sub te Principe videamus Ecclesiam Dei purgatam, formosam, ut co-
nobam. tibi concordem, in vnum corpus con-
sentientem

sentientem, cum æterna tui nominis memo-
 ria. Sumpſisti tibi nomen Pauli, imitaberis
 ſperamus charitatem Pauli: electus fuit ille
 viſus, quod deferret nomen Chriſti per gen-
 tes, te verò ſperamus electum, ut nomen iam
 Chriſti oblium à gentibus & à nobis Cleri-
 cis, reſtituas, in cordibus & in operibus no-
 ſtris ægri tudines ſanes, oues Chriſti in vnum
 ouile reducas, amoueâſque à nobis iram
 Dei, & ultionem eam quâ meremur,
 iam paratam, iam cervicibus
 noſtris imminentem,

Gaspar Card. Contarenus.

Ioh. Petrus Card. Theatinus.

Iacobus Card. Sadoletus.

Reginaldus Card. Anglicus.

Federicus Arch. Salernitanus.

Hieronymus Arch. Brundusinus.

Ioh. Matthæus Episcopus Veronenſis.

Gregorius Abbas ſancti Georgii Vener.

Frater Thomas magiſter ſacri Palatii.